

Pro

Chapter 7

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

אָתָּךְ :   הַצֶּפֶן   וּמְצוֹתַי   אֲמַרְי   שְׁמֵר   בְּנִי   1
kaliyan-panjenengan   simpena   lan-perintah-kula   pangandikan-kula   njagaa   anakku
[H0854](#)   [H6845](#)   [H4687](#)   [H0561](#)   [H8104](#)

He anakku, estokna pituturku, sarta pepakonku simpenen ing atimu.

עֵינַיִךְ :   כְּאִשּׁוֹן   וְתוֹרָתִי   וְחִיָּה   מְצוֹתַי   שְׁמֵר   2
paningal-panjenengan   kados-wong-ireng   lan-piwulang-kula   lan-gesang   perintah-kula   njagaa
[H0380](#)   [H8451](#)   [H2421](#)   [H4687](#)   [H8104](#)

Pepakonku gugunen, temah kowe bakal urip, lan wulangu emi-eminen kaya maniking mripatmu.

לְבָבְךָ :   לֶחֶם   עַל-   כְּתוּבָם   אֲצַבְעֶיךָ   עַל-   קְשָׁרָם   3
manah-panjenengan   papan   ing   tulisa   driji-panjenengan   ing   nalenia
[H3871](#)   [H3789](#)   [H0676](#)   [H7194](#)

Talenana kabeh iku ing drijimmu, sarta tulisana ana ing papaning atimu.

וּמְדָע   אֵת   אֲחֹתִי   לְחֻכְמָה   אֲמַר   4
lan-kerabat   panjenengan   sadhèrèk-èstri-kula   dhateng-kawicaksanan   ngendikaa
[H4129](#)   [H0269](#)   [H2451](#)   [H0559](#)

תַּקְרָא :   לְבִינָה
nyebuta   dhateng-pangertosan
[H7121](#)   [H0998](#)

Kawicaksanan iku celathonana: "Kowe iku sadulurku," lan pangreten iku anggepen sanakmu,

אֲמַרְיָה   מְנַכְרָה   זָרָה   מְאֻשָּׁה   לְשֹׁמְרָךְ   5
pangandikan   saking-wanita-manca   kang-asing   saking-wanita   kanggé-njagi-panjenengan
[H0561](#)   [H5237](#)   [H0802](#)   [H8104](#)

הַחֲלִיקָה :
alus

supaya kowe diayomana saka wong wadon tuna-susila, sarta wong wadon liya, kang alus pambujuke.

נִשְׁקַפְתִּי :   אֲשֵׁנִי   בַּעַד   בֵּיתִי   בְּחֻלּוֹן   בִּי   6
kula-ningali   kisi-kisi-kula   liwat   griya-kula   ing-jendhela   amarga
[H8259](#)   [H0822](#)   [H1157](#)   [H2474](#)

Awit nalika aku pinuju ngungak saka ing cendhelaning omahku, nginjen saka ing rujining omahku,

חֶסֶר   נֶעַר   בְּבָנִים   אֲבִינָה   בְּפִתְאִים   וְאָרָא   7
kurang   tiyang-nèm   ing-anak-anak   kula-mangertosi   ing-tiyang-bodho   lan-kula-mirsani
[H2638](#)   [H5288](#)   [H0995](#)   [H7200](#)

לֵב :
manah

aku weruh ing antarane wong kang ora duwe pangalaman, aku sumurup ing antarane para nomnoman ana sawijining jaka kang tanpa budi,

8
 עבר ליwat
 בשוק ing-dalan
 אנצל cedhak
 פּוֹךְ pojok
 וּדְרֵךְ lan-dalan
 בֵּיתָה griya
 יִצְעָד׃ mlangkah
[H6805](#) [H1870](#) [H6438](#) [H0681](#) [H7784](#)

mbeneri nyabrang ana ing sacedhake pojok lurung, jumangkah marani omahe wong wadon kang kaya mangkono mau,

9
 בְּנִשְׁפָּה- ing-senja
 בְּעֵרֵב ing-sonten
 יוֹם dinten
 בְּאִישׁוֹן ing-wong-ireng
 לִילָה wengi
 וְאֶפְלָה׃ lan-pepeteng
[H5399](#) [H6153](#) [H3117](#) [H0380](#) [H3915](#) [H0653](#)

wayahe repet-repet sore, ngarepake bengi kang peteng.

10
 וְהָנָה lan-lah
 אִשָּׁה wanita
 לְקָרְאָתוֹ mapag
 שֵׁית busana
 זֹנָה sundel
 וּנְצֵרֶת lan-licik
 לָב׃ manah
[H2009](#) [H0802](#) [H7125](#) [H7897](#) [H2181](#) [H5341](#)

Lah tumuli ana wong wadon methukake, kang nganggo sandhangan wong wadon tuna-susila, kang julig atine;

11
 הַמְיָה gumrenggeng
 הִיא piyambakè
 וְסִרְרֶת lan-mbalela
 בְּבֵיתָה ing-griya
 לֹא- boten
 יִשְׁכְּנוּ manggon
 רִנְלִיָּה׃ sikil
[H1993](#) [H1931](#) [H5637](#) [H3808](#) [H7931](#) [H7272](#)

grapyak sarta criwis wong wadon iku, sikile ora bisa jenjem ana ing omah:

12
 וּפְעַם kadhang
 בַּחוּץ ing-njawi
 פְּעַם kadhang
 בְּרַחֲבוֹת ing-alun-alun
 וְאֶצֶל lan-cedhak
 כָּל- saben
 פְּנֵה pojok
 תֵּאָרֵב׃ ngintip
[H6471](#) [H2351](#) [H6471](#) [H7339](#) [H0681](#) [H3605](#) [H6438](#) [H0693](#)

sadhela ana ing lurung, sadhela engkas ana ing alun-alun, ngadhang ana ing saben enggok-enggokan.

13
 וְהַחֲנוּקָה lan-nyekel
 בּוֹ piyambakè
 וּנְשָׂקָה- lan-ngaras
 לּוֹ piyambakè
 הַעֲזָה kurang-ajar
 פְּנֵיהָ pasuryan
 וְתֵאמֵר lan-ngendika
[H2388](#) [H5810](#) [H6440](#) [H0559](#)

לוֹ׃
 dhateng-piyambakè

Wong nom mau banjur dicekel lan diambung, kanthi polatan tanpa rikuh-pakewuh, celathu mangkene:

14
 זְבָחִי kurban
 שְׁלָמִים tentrem-rahayu
 עָלָי ing-kula
 הַיּוֹם dinten-niki
 שְׁלָמָתִי kula-mbayar
 נָדָרִי nadar-kula
[H2077](#) [H8002](#) [H3117](#) [H5088](#)

“Kula saweg saos kurban kawilujengan, ing dinten punika kula mentas ngluwaru punagi,

15
 מִלָּה mila
 מֶקָטֵן mekaten
 יִצְאָתִי kula-medal
 לְקָרְאָתָךְ mapag-panjenengan
 לְשִׁחָה madosi
 פְּנֵיךְ pasuryan-panjenengan
[H4672](#) [H3318](#) [H7125](#) [H7836](#) [H6440](#)

וְאִמְצָאָךְ׃
 lan-kula-manggihaken-panjenengan
[H4672](#)

mila kula medal methuk panjenengan, pancen badhe madosi panjenengan, lan sapunika kula saged pinanggih panjenengan.

16
 מְרֻבָּדִים kasur
 רְבֵרֵתִי kula-gelar
 עֲרֻשֵׁי paturon-kula
 חֲטָבוֹת ukiran
 אֶטוֹן len-saking
 מִצְרַיִם Mesir
[H4765](#) [H7234](#) [H6210](#) [H2405](#) [H0330](#) [H4714](#)

Patileman kula sampun kula gelari babut, kain lena manca-warni damelan Mesir.

17 גַּפְתִּי מִשְׁכָּבִי מוֹר אֶהְלִים וְקַנְמוֹן:
 kula-nyiram paturon-kula mur gaharu lan-kayu-manis
[H4904](#) [H4753](#) [H0174](#) [H7076](#)

Patileman kula sampun kula sebari: mur, gaharu kaliyan manis jangan.

18 לָכֶּה נִרְוָה דְרִים עֲדָה הַבְּקָר נִתְעַלְסָה בְּאֶהְבִּים:
 ayo wareg katresnan nganti énjing seneng-seneng ing-panggalih
[H3212](#) [H7301](#) [H1730](#) [H5704](#) [H1242](#) [H5965](#) [H0159](#)

Mangga sami ngumbar katresnan ngantos enjing, sami kasukan mangun sih.

19 כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ הָלַךְ בְּדַרְדָּר מִרְחֹק:
 amarga boten-wonten tiyang-jaler ing-griya tindak ing-dalan adoh
[H0369](#) [H0376](#) [H1980](#) [H1870](#) [H7350](#)

Awit semah kula boten wonten ing griya, ngleresi kekesahan tebih,

20 צָרֹר־הַכֶּסֶף לָקַח בִּידוֹ לְיוֹם הַכֶּסֶף יָבֵא בֵיתוֹ:
 kanthong pérak njupuk ing-tangan ing-dinten purnama wangsul griya
[H3701](#) [H3947](#) [H3027](#) [H3117](#) [H3677](#) [H0935](#)

mbekta arta sakanthong, wangsulipun saweg mbenjing ngajengaken wulan purnama."

21 הַטָּהוּ בְּרַב לָקַחָהּ בַּחֶלֶק שְׁפָתֶיהָ תְּדַיְחֶנּוּ: מְבֹיָה
 nggègla kanthi-akeh piwulang kanthi-alusing lambe mbujuk
[H5186](#) [H7230](#) [H3948](#) [H8193](#) [H5080](#)

Wong nom mau dibujuk srana tembunge manis, digodha klawan pangungruming lambene.

22 הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ פְּתָאם כְּשׂוֹר אֶל-טֵבַח יְבוֹא
 tindak ing-sak-wingkingipun dadakan kados-sapi dhateng penyembelihan teka
[H1980](#) [H6597](#) [H7794](#) [H0413](#) [H2874](#) [H0935](#)
 וְכַעֲכֶס אֶל-מוֹסֵר אֲוִיל:
 lan-kados-tiyang-karangket piwulang tiyang-bodho
[H5914](#) [H0413](#) [H4148](#) [H0191](#)

Dumadakan wong nom mau banjur ngetutake wong wadon iku kaya sapi dituntun menyang pajagalan, sarta kaya wong bodho kang dibanda arep kaukum;

23 עֲדָה יִפְלַח חֵץ כְּבִדוֹ כְּמַהֲרָה צְפוֹר אֶל-פֶּחַ וְלֹא-יָדַע
 nganti nembus panah ati kados-cepet manuk dhateng mangertos
[H5704](#) [H6398](#) [H2671](#) [H3516](#) [H6833](#) [H0413](#) [H3808](#) [H3045](#)
 כִּי-בְנֵי־שׁוּוֹ הוּא: פֶּ-
 bilih ing-nyawa punika
[H5315](#) [H1931](#)

nganti ana panah kang nunjem ing atine, iya kaya manuk kang marani kala kalawan rerikatan, ora ngreti yen uripe kaancam ing bebaya.

24 וְעֵתָהּ בָּנִים שְׂמֵעוֹ-לִי וְהִקְשִׁיבוּ לְאִמְרֵי-כִּי
 lan-samenika anak-anak mirengna kula lan-migatèkna dhateng-pangandikan cangkem-kula
[H6258](#) [H8085](#) [H7181](#) [H0561](#) [H6310](#)

Mulane, he bocah-bocah, padha ngrungokna pituturku, tilingna tembung-tembunging cangkemku.

25 אֶל-יִשְׁטֹ אֶל-דְּרֻכֶיהָ אֶל-לְבָבָהּ אֶל-תִּתֵּעַ בְּנֵי־מַרְגִּינִי:
 aja nyimpang dhateng manah-panjenengan aja kesasar ing-marginipun
[H0408](#) [H7847](#) [H0413](#) [H1870](#) [H0408](#) [H8582](#)

Atimu aja nganti kagendeng marang dalane wong wadon iku, aja nasarake awakmu dhewe ana ing dalan-dalane.

הַרְגִּינָה:	כָּל-	וְעֵצָמִים	הַפִּילָה	חֻלְלִים	רַבִּים	קִי-	26
tiyang-kang-dipatèni	sedaya	lan-kuwat	njungkelaken	korban	kathah	amarga	
H2026	H3605	H6099	H5307				

Marga wus akeh wong kang tiwas dening wong wadon iku, sarta akeh banget cacaha wong kang dipatèni.

פ	מִוֶּת:	חֲדָרֵי-	אֶל-	יְרֻדוֹת	בֵּיתָהּ	שְׂאֵל	דְּרָכָי	27
—	pati	kamar	dhateng	mudhun	griya	kubur	dalan-saking	
	H4194	H2315	H0413	H3381		H7585	H1870	

Omahe iku dalan kang anjog ing jagading wong mati, kang mudhun menyang ing senthong-senthonging pati.